

SÈRIE 1

CRITERIS GENERALS

Pregunta 1

S'ha de desenvolupar una de les dues qüestions proposades.

La pregunta val 5 punts que es distribueixen de la següent manera:

3 per als continguts, i

2 per a la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs.

Avaluació dels continguts (3 punts):

No es tracta que l'examinand resolgui la qüestió amb respostes disperses sinó que elabori la seva resposta com un tema. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte no indicat expressament en l'enunciat o el text proposat en una de les qüestions, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs (2 punts):

Es valorarà la claredat de l'escriptura, la pertinença de les idees i la capacitat d'establir relacions entre les diferents qüestions proposades.

Pregunta 2

S'ha de desenvolupar un dels dos comentaris proposats.

El comentari de text es podrà puntuar amb cinc punts, distribuïts de la següent manera:

3 per als continguts, i

2 per als aspectes metodològics del comentari.

Avaluació dels continguts (3 punts):

El comentari de l'examinand no cal que se centri exclusivament en els aspectes assenyalats en l'enunciat, però els ha de tenir en compte; per tant, cada un d'aquests aspectes que no es resolgui en el redactat no sumarà la puntuació que li correspon. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2022. Criteris d'avaluació

del text proposat, no indicat expressament en l'enunciat, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Aspectes metodològics del comentari (2 punts):

Es tracta d'avaluar la capacitat d'argumentació, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la capacitat expressiva que demostrï l'examinand i, en general, els aspectes propis de la redacció. Un dels dos punts s'assigna al que és pròpiament metodologia de comentari (capacitat d'anàlisi del text, saber-ne extreure les idees de forma argumentada, establir vincles amb altres elements de l'obra i demostrar els coneixements dels seus aspectes retòrics: mètrica, figures estilístiques, gèneres, etc.). No s'ha de valorar negativament una estructuració excessivament escolar (context, tema, estructura...). El que cal valorar negativament és que l'examinand prescindi de comentar el text i el prengui com a pretext per a una acumulació d'idees sense cap lligam amb el fragment proposat.

L'altre punt s'assigna als aspectes de redacció del comentari: fluïdesa, adequació del vocabulari, claredat en la redacció i puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. Les indicacions anteriors no són més que una pauta, que el corrector sabrà utilitzar prou per a establir la puntuació entre zero i dos punts.

Reducció per errors de llengua

- La reducció de nota ha de respondre a una valoració global dels errors comesos.
- Es restarà un punt de l'examen si hi ha errors greus d'ortografia, frases agramaticals, barbarismes flagrants, greus problemes de puntuació...
- Es restarà mig punt si conté menys errors greus (fins a quatre o cinc) o si els que hi ha no es consideren tan greus (dièresis, determinats usos dels relatius i dels pronoms febles, construccions dubtoses...). La suma de pocs errors greus i d'alguns errors lleus es penalitzarà amb un punt.
- Si els errors fossin molt greus o quantiosos, o impliquessin dificultats greus de comprensió, la reducció de la nota global podria arribar als dos punts.
- No es restarà de la puntuació si s'adverteixen errors atribuïbles a lapsus o per la presència de pocs errors lleus.
- Quan s'apliqui una reducció de la nota per alguns dels motius indicats, s'assenyalarà en l'espai destinat a tal efecte.

CRITERIS ESPECÍFICS

OPCIÓ A

[*Cròniques de la veritat oculta*, de Pere Calders]

1.a.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que Pere Calders, al llarg de tot el recull de contes, fa ús de la ironia, de l'humor i del somni com a recursos que faciliten la introducció d'elements insòlits i sorprenents en un context d'aparent realitat quotidiana.
- Si ho il·lustra amb algun exemple ("El principi de la saviesa", "L'home i l'ofici", "Els catalans pel món", "L'esperit guia", "Fet d'armes", "Història natural", "Quieta nit", "Feblesa de caràcter", "Un crim").
- Si explica que a *Cròniques de la veritat oculta* no es prescindeix dels referents reals sinó que amb la ironia, l'humor i el somni s'aconsegueix incorporar nous elements a la realitat per tal de poder recrear-la d'una altra manera. També si explica que per a Calders el somni és una manera d'alliberar-se de la duresa del dia a dia sense haver de renunciar a la mateixa realitat; un recurs que li permet fer confluïr el visible i l'ocult, l'art i la vida.

[*Après moi, le déluge*, de Lluïsa Cunillé]

1.b.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si posa en relació l'argument de l'obra amb el desenllaç final: en una habitació d'un hotel de luxe a Kinshasa, un home de negocis dedicat al comerç de coltan manté una conversa superficial amb una intèrpret a qui demana de traduir un ancià (un personatge que no apareix a escena; la seva presència es limita a una cadira buida) que el visita. L'ancià, que parla a través de la intèrpret, demana a l'home de negocis que es faci càrrec del seu fill, li doni feina i se l'endugui del país. Segons l'ancià, el seu fill va ser segrestat per les guerrilles,

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2022. Criteris d'avaluació

el van sotmetre a abusos i el van obligar a cometre actes execrables. Quan l'home de negocis accepta d'emportar-se el fill de l'ancià, es desvela la informació desconeguda fins llavors per a l'home: el fill de l'ancià va morir quan tenia tres anys per causa de la malària. Finalment, l'home europeu fa fora de l'habitació l'ancià africà.

- Si explica que la «broma macabra» pretén especialment posar de manifest la voluntat de l'ancià de compartir el dolor de la pèrdua del fill, de fer-ne perdurable la memòria, i de despertar, ni que sigui de forma passatgera, la consciència de les societats europees.
- Si té en compte la importància de l'obra de Cunillé com a denúncia de la impassibilitat i l'oblit dels blancs davant de les desgràcies dels pobles espoliats de l'Àfrica; un oblit que es manifesta en la invisibilització del personatge de l'ancià, el qual es fa present a l'escenari només gràcies a la veu que li dona la Intèrpret.

[Campos de Castilla, d'Antonio Machado]

2.a.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, alguns dels aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que el poema "A José Maria Palacio" és una epístola a l'amic absent, i que és escrit amb posterioritat a la mort de Leonor, l'altra gran absència del text. Pot detallar, també, que "el Espino" és el cementiri de Sòria on està enterrada Leonor i que, per tant, el poeta posa en relació l'amic i l'estimada per parlar de la dolorosa absència.
- Si comenta la profunda nostàlgia i el dolor que es posen de manifest en aquest poema, que és una "conversa a mitges" (l'interlocutor de la carta no pot contestar). El poeta formula preguntes, suggereix, imagina i deixa en suspens la resposta impossible, per la qual cosa es pot dir que el discurs obeeix a una "estilística del silenci" que dibuixa la silueta del "tu interrogat".
- Si identifica la nostàlgia com a tema central del poema, la qual evoca una primavera no vista que té una significació sentimental —la felicitat desitjada— i una de paisatgística —la nova visió de Castella des de la distància, en què la descripció no es fa des de la presència sinó des del "desig de primavera").

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2022. Criteris d'avaluació

Si l'alumne complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

[El Aleph, de Jorge Luis Borges]

2.b.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si situa el conte en el conjunt del llibre i explica que complementa, com s'indica en una nota final, el conte anterior, "Abenjacán el Bojarí, muerto en su laberinto", en el qual s'explica que el rector —el senyor Allaby— va relatar des de la trona la història d'un rey a qui Déu va castigar per haver construït un laberint.
- Si explica que, pel fet de ser un complement al conte anterior és el més breu de tot el llibre i, també, que, com en el conjunt de l'obra, s'exposen aspectes comuns i reiterats: la incapacitat de l'home (i del llenguatge humà) per enfrontar-se a l'infinit i a la seva representació; la ruptura dels límits entre realitat i ficció (el fantàstic); la fallibilitat del coneixement humà; el destí i la mort.
- Si relaciona el laberint de Babilònia del conte amb la Torre de Babel bíblica —també pot fer notar que una altra de les obres de Borges es titula *La biblioteca de Babel*— per tal de comentar que el laberint és la representació del caos i la confusió humanes, de la qual només es pot sortir, com el rei àrab, amb humilitat davant de Déu (*[...] vagó afrentado y confundido hasta la declinación de la tarde. Entonces imploró socorro divino y dio con la puerta*). El laberint, a més, és una mostra inequívoca de la modernitat del relat de Borges, que mostra la tirania d'un Déu que no accepta actituds arrogants i tiràniques com la que ell mateix practica.

Si l'alumne/a complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

OPCIÓ B

[La casa de Bernarda Alba, de Federico García Lorca]

1.a.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand inclou a la seva resposta alguns dels següents punts:

- Si explica que la paraula “silenci” és la primera i la darrera que pronuncia Bernarda en l'obra, com a símbol de l'univers tancat que representen ella i la seva casa.
- Si explica que l'acció de tota l'obra transcorre en un espai tancat, hermètic — entre els dos silencis que reclama la protagonista— on es desenvolupa un conflicte entre l'autoritat representada per la mare, que no deixa parlar, que no deixa viure, que vol silenci, i la llibertat representada per les filles.
- Si comenta alguns passatges en els quals es fa evident el xoc entre la llibertat desitjada per les filles i criades i la visió classista, autoritària i centrada en el “què diran” de Bernarda.
- Si comenta que la voluntat de control, l'autoritarisme i la crueltat de la protagonista es posen de manifest en la impossibilitat del qüestionar els seus arguments. Aquesta actitud pretén provocar l'acatament silenciós de les ordres fins al punt que aquest silenci acaba esdevenint una concreció de la voluntat de poder que nega la llibertat dels altres personatges de l'obra.

[Retahílas, de Carmen Martín Gaité]

1.b.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica l'argument de *Retahílas* en relació amb la reivindicació que fa Carmen Martín Gaité de la paraula com a solució a problemes diversos, i amb la necessitat de trobar un receptor o interlocutor ideal.
- Si posa de manifest que un personatge com Eulalia explica i parla del passat i el futur, defensa i critica la pròpia història, i s'enfronta a la pròpia realitat sempre mitjançant la narració adreçada a un interlocutor, el seu nebot Germán, que l'escolta.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2022. Criteris d'avaluació

- Si s'adona que en un espai de temps breu —de la mitjanit a la matinada— els dos protagonistes conversen plàcidament, sense interrompre's, escoltant-se i ambdós tenen les mateixes possibilitats d'intervenir. I si explica que aquest diàleg acaba estructurant la novel·la, amb una distribució rigorosa i equitativa de les funcions de l'emissor i el receptor.

[La plaça del diamant, de Mercè Rodoreda]

2.a.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si situa el fragment en el capítol inicial de la novel·la, quan comencen els problemes de Natàlia, la protagonista, de manera paral·lela als conflictes socials i històrics que esclaten al seu voltant. I si explica que l'acció s'esdevé mentre Quimet i Natàlia ballen, després d'haver-se conegut, a la Plaça del Diamant.
- Si explica que aquesta escena i tot el primer capítol és una premonició del que serà, més endavant, tota la vida de Natàlia casada amb Quimet.
- Si comenta la sensació d'empresonament que sent Natàlia durant el ball, al davant de Quimet, i explica que aquesta sensació d'angoixa comporta que, de forma metonímica, els ulls de Quimet es converteixin en els ulls pels quals Natàlia es veu forçada a mirar el món ("com si tot el món s'hagués convertit en aquells ulls").
- Si associa aquesta pèrdua de la pròpia mirada a la pèrdua de la identitat de Natàlia, que també es manifestarà amb el canvi de nom imposat per Quimet, i que serà una mostra més de l'autoritat d'aquest sobre l'alienació de la jove protagonista.
- Si explica que el record de la mare morta pot ser interpretat simbòlicament com la solitud davant del món que sent Natàlia. La manca de la presència de la mare en el moment en què la protagonista entra al món adult i al món de les relacions de parella és viscut per Natàlia com un moment de desemparament, d'abandonament i d'angoixa, la qual cosa li generarà problemes per construir la pròpia subjectivitat al llarg de tota la novel·la.

Si l'alumne/a complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2022. Criteris d'avaluació

li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

[L'irradiador del port i les gavines, de Joan Salvat-Papasseit]

2.b.

Els tres punts corresponents al contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, alguns dels aspectes especificats en la pregunta, és a dir:

- Si identifica el jo poètic amb el “cavaller” que es presenta com a “incendiari dels mots d'adolescent”; i el foc, com a nucli definitori del teixit simbòlic de la poesia salvatiana, en què la paraula és Déu, els déus —divins i humans—, el Tot.
- Si comenta el fet que el “cavaller” converteix la paraula en foc com a imatge poètica de la lluita. Aquesta lluita, exercida amb els mots, fa que el cant, la paraula —com un “fuet”— esdevinguin per al poeta la força redemptora.
- Si posa de manifest les semblances del poema amb el *Manifest del futurisme* de Marinetti, on es diu que “Ja no hi ha bellesa si no és en la lluita. Cap obra que no tingui un caràcter agressiu no pot ser una obra mestra...”
- Si comenta que, el “cavaller” no blasma la lluna —símbol de la vida i la passió—, sinó que hi marida, de tal manera que amb aquest matrimoni “l'incendiari de mots” no opta per la rebel·lió social o política sinó per l'opció poètica. Així, “Canto la lluita” es podria definir com un manifest versificat dels propòsits metaliteraris de l'autor i de la seva idea de la funció literària davant la vida: la lluita per mitjà de la paraula.

Si l'alumne/a complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.